

Verordening gemeentelijke onderscheidingen Uithoorn 2025

De raad van Uithoorn;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 december 2025 , nr. 2025-099347

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

de Verordening gemeentelijke onderscheidingen Uithoorn 2025 vast te stellen

Verordening gemeentelijke onderscheidingen Uithoorn 2025

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Ereburgerschap: een bijzondere gemeentelijke onderscheiding voor personen die zich op een uitzonderlijke manier hebben ingezet voor de samenleving in Uithoorn.
2. Gemeentelijke onderscheiding: de erepenning, de penning van verdienste, de Zilveren Schakel en de Libelle.
3. De gemeentelijke erepenning: een symbolische onderscheiding die als blijk van zeer bijzondere verdienste aan een (niet)-inwoner kan worden toegekend;
4. De penning van verdienste: een symbolische onderscheiding die als blijk van zeer bijzondere verdienste aan een lokale organisatie kan worden toegekend;
5. De Zilveren Schakel: een vrijwilligersprijs die als blijk van verdienste aan een lokale vrijwilliger kan worden toegekend;
6. Libelle: een symbolische onderscheiding die als blijk van een bijzondere verdienste aan een (niet-)inwoner kan worden toegekend;
7. Gemeente: de gemeente Uithoorn
8. Register: een digitaal overzicht waarin wordt opgenomen aan welke (rechts)personen een gemeentelijke onderscheiding is uitgereikt en wat hiervoor de overwegingen zijn.
9. College van burgemeester en wethouders: hierna college genoemd.

Artikel 2 Ereburgerschap - de erepenning

1. Personen die binnen of buiten de gemeente wonen en zich door zeer bijzondere verdiensten voor de lokale samenleving onderscheiden kunnen door de gemeenteraad worden benoemd tot ereburger.
2. Het ereburgerschap van de gemeente kan in bijzondere gevallen als blijk van waardering en erkentelijkheid worden verleend aan personen, die binnen of buiten de gemeente wonen.
3. Aan het ereburgerschap zijn een erepenning en een oorkonde verbonden.
4. De raad neemt het besluit tot het toekennen van een ereburgerschap.
5. Een erepenning wordt rondom 10 februari, de verjaardag van de gemeente, uitgereikt.
6. De voorzitter van de gemeenteraad reikt de erepenning uit.

Artikel 3 Organisaties - de penning van verdienste

1. Organisaties kunnen door het college worden onderscheiden als die zich zeer bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor de lokale samenleving.
2. De penning van verdienste met de daarbij behorende oorkonde worden verleend als blijk van waardering en erkentelijkheid. De penning kan worden uitgereikt aan organisaties die zowel binnen als buiten Uithoorn gevestigd zijn, zolang de bijzondere verdienste een relatie heeft met de gemeente.
3. Het college neemt het besluit tot het toekennen van de penning van verdienste.
4. De uitreiking van de penning van verdienste is niet gebonden aan een vast uitreikingsmoment.
5. De burgemeester of de verantwoordelijke wethouder reikt de penning van verdienste uit.

Artikel 4 Personen en organisaties – de gemeentelijke erespeld

1. Inwoners en organisaties die binnen de gemeente gevestigd zijn en zich door (eenmalige) bijzondere verdiensten voor de lokale samenleving onderscheiden, kunnen worden onderscheiden met de erespeld.
2. De erespeld beeldt een libelle uit en is samen met de daarbij behorende oorkonde een laagdrempeligere blijk van waardering van de gemeente dan de erepenning.
3. Het college neemt een besluit tot het toekennen van de erespeld.
4. De uitreiking van de erespeld is niet gebonden aan een vast uitreikingsmoment.

5. De burgemeester of verantwoordelijke wethouder reikt de erespeld uit.

Artikel 5 Vrijwilligers - de Zilveren Schakel

1. Vrijwilligers of vrijwilligersorganisaties kunnen door het college worden onderscheiden als zij/deze zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor de lokale samenleving.
2. Deze onderscheiding, de Zilveren Schakel, en de daarbij behorende oorkonde worden verleend als blijk van waardering en erkentelijkheid.
3. Iedereen kan (persoonlijk of namens een stichting of vereniging) kandidaten aanmelden voor een Zilveren Schakel.
4. Een adviescommissie bestaande uit de verantwoordelijke wethouder, de winnaar van de voorgaande editie, de kabinetsmedewerker en de communicatieadviseur kiest zes genomineerden.
5. De zes genomineerden worden bekendgemaakt op de website van Uithoorn denkt mee, waarna inwoners kunnen stemmen op haar of zijn favoriete genomineerde inwoner of organisatie.
6. De drie genomineerden met de meeste stemmen krijgen elk een Zilveren Schakel.
7. De genomineerde met de meeste stemmen krijgt de titel de "De Zilveren Schakel 20XX" en ontvangt een waardecheque van € 500,00.
8. De Zilveren Schakel wordt tweejaarlijks rondom de Nationale Vrijwilligersdag op 7 december uitgereikt door de verantwoordelijke wethouder.

Artikel 6 Vormgeving

Het college stelt nadere regels over de vormgeving van de in artikel 3, 4, 5 en 6 genoemde gemeentelijke onderscheidingen.

Artikel 7 Overdracht bevoegdheid

De bevoegdheid tot toekenning van een gemeentelijke onderscheiding kan niet worden overgedragen aan een lid van de gemeenteraad of van het college.

Artikel 8 Postume toekenning

Alle in deze verordening genoemde gemeentelijke onderscheidingen kunnen ook postuum worden toegekend.

Artikel 9 Register

1. Het college is verantwoordelijk voor de registratie van de besluiten tot het toekennen van de gemeentelijke onderscheidingen.
2. Bij de registratie worden de overwegingen die tot toekenning hebben geleid weergegeven.

Artikel 10 Overige bepalingen

1. De gemeenteraad en/of het college kan op verzoek of op eigen initiatief een gemeentelijke onderscheiding toekennen.
2. Aan de toekenning van een gemeentelijke onderscheiding zijn geen rechten en verplichtingen verbonden.
3. Inwoners met een betaalde functie kunnen voorgedragen worden voor een onderscheiding als zij zich op een bijzondere manier inzetten voor de Uithoornse samenleving, mits dit verder gaat dan de normale invulling van de functie.
4. De toekenning of afwijzing van een gemeentelijke onderscheiding is geen besluit in de zin van artikel 1:3 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb).
5. De gemeenteraad en het college houden de mogelijkheid om bij zwaarwegende redenen de gemeentelijke onderscheiding in te kunnen trekken.
6. De betrokkene dient de onderscheiding binnen twee weken na kennisgeving van intrekking, als bedoeld in het vierde lid, terug te sturen aan het college.

Artikel 11 Inwerkingtreding en intrekking geldende verordening

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2026.
2. Op dat tijdstip vervalt de Verordening Gemeentelijke onderscheidingen 2020, vastgesteld op 26 november 2020.

Artikel 12 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Verordening gemeentelijke onderscheidingen Uithoorn 2025.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van Uithoorn van 18 december 2025, nr. S.2.6

*de griffier,
mw. S. Kox-Meijer*

de voorzitter,

dhv. P.J. Heiliegers

Toelichting op de Verordening gemeentelijke onderscheidingen Uithoorn 2025

Algemene richtlijnen

De gemeente Uithoorn kent vier categorieën gemeentelijke onderscheidingen:

- ereburgerschap (voor personen)
- de penning van verdienste (voor organisaties)
- de gemeentelijke erespeld (voor inwoners en organisaties)
- Vrijwilligersprijs (voor inwoners en organisaties)

Dit artikel geeft aan welke gemeentelijke onderscheidingen er zijn. Het is geen gesloten stelsel. De raad kan altijd besluiten onderscheidingen toe te voegen of te schrappen.

Afhankelijk van de aard van de inzet, de mate van de waardering en erkentelijkheid, de kwalificatie van de verdienstelijkheid en de tijdsperiode dat sprake is geweest van de inzet voor de gemeente Uithoorn en haar inwoners, kan men in aanmerking komen voor een van deze vier onderscheidingen.

Deze onderscheidingen dienen los gezien te worden van geschenken die de gemeente Uithoorn aanbiedt bij bepaalde gelegenheden. Om uitvoering te kunnen geven aan het representatiebeleid is een aantal richtlijnen opgesteld voor de gemeentelijke onderscheidingen. Het uitgangspunt is dat de voorgedragen persoon een onderscheiding verdient op basis van hieronder genoemde richtlijnen.

De gemeentelijke onderscheidingen staan los van de richtlijnen die De Kanselarij der Nederlandse Orden hanteert voor de Koninklijke onderscheidingen. Voor de toekenning van een Koninklijke onderscheiding wordt vooral gekeken naar de zwaarte van de nevenfunctie (bestuurslid enz.), het wekelijks tijdsbestek en de duur van uitoefening ervan.

Richtlijnen

- De voorgedragen persoon of organisatie hoeft geen inwoner te zijn van de gemeente Uithoorn of in het geval van een organisatie, gevestigd te zijn in de gemeente om voor voordracht voor ereburgerschap in aanmerking te komen. In dat geval moet er echter wel een andere link met de gemeente Uithoorn zijn in die zin dat de voorgedragen persoon in het verleden in Uithoorn gewoond moet hebben, dan wel dat er een relatie is tussen de verdienste en de gemeente Uithoorn.
- Voor de erespeld geldt dat personen of Uithoornse organisaties voorgedragen kunnen worden voor de penning van verdienste, de erespeld en de vrijwilligersprijs.
- De voorgedragen persoon of organisatie is staat te goeder naam en faam bekend: bij de beoordeling van de gemeentelijke onderscheidingen is het wenselijk om aandacht te besteden aan persoonsgebonden factoren die dermate relevant zijn, dat de gemeente Uithoorn, hierdoor in diskrediet zou kunnen worden gebracht indien tot een onderscheiding zou worden overgegaan.
- De organisatie waarvoor de voorgedragen persoon actief is, dient haar oorsprong te hebben in de gemeente Uithoorn dan wel haar voortbestaan ten behoeve van (een deel van) de Uithoornse gemeenschap te hebben.
- Tevens dienen deze organisatie en de activiteiten van de voorgedragen persoon een positieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de Uithoornse samenleving.
- Het college kan de erepenning, de gemeentelijke penning van verdienste en de erespeld op eigen initiatief uitreiken, maar mensen en organisaties kunnen ook voorgedragen worden.
- De Koninklijke onderscheiding en de gemeentelijke onderscheidingen sluiten elkaar niet uit.
- Het college houdt zich voor in bijzonder gevallen van voorgenomen richtlijnen af te wijken.

Artikelsgewijs

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit artikel geeft een omschrijving van een aantal begrippen in deze verordening.

Artikel 2 Ereburgerschap - de erepenning

Dit artikel spitst zich toe op de erepenning als uiting van het ereburgerschap. De erepenning wordt slechts in zeer bijzondere gevallen toegekend en wel als blijk van waardering en erkentelijkheid aan hen, die zich jegens de plaatselijke gemeenschap in hoge mate verdienstelijk hebben gemaakt.

- Hier kan gedacht worden aan mensen die zeer uitzonderlijk en langdurig verdienstelijk zijn geweest voor Uithoorn of de samenleving, bijvoorbeeld op de terreinen van wetenschap, sport, kunst en cultuur, wetenschap, economie, milieu, maatschappelijke zorg of bestuur.

- Menselijk die zeer hoge mate van belangrijke prestaties hebben geleverd of initiatieven hebben ontplooid met een vernieuwend karakter of met een historische betekenis.
- Mensen die een zeer hoge mate van belangrijke bijdrage hebben geleverd aan een positief imago van de gemeente Uithoorn.

Onder andere de toetsingskaders komen aan bod in dit artikel. De relevante criteria zijn "zeer bijzondere gevallen", "waardering en erkentelijkheid", "langdurig" of "bij een zeer bijzondere gebeurtenis" en "meer dan gewoon verdienstelijk". Het verschil met de vrijwilligersprijs (de Zilveren Schakel) zit dus in de mate van waardering en erkentelijkheid, de kwalificatie van de verdienstelijkheid en het aspect tijd. Het criterium "zeer langdurig" is daarbij het meest eenvoudig te objectiveren, waarbij gedacht wordt aan een termijn van minimaal tien jaar.

Artikel 3 Organisaties – de penning van verdienste

Dit artikel spitst zich toe op de gemeentelijke penning van verdienste als blijk van waardering en erkentelijkheid voor organisaties. Deze wordt in zeer bijzondere gevallen toegekend en wel als blijk van waardering en erkentelijkheid aan hen, die zich jegens de plaatselijke gemeenschap in hoge mate verdienstelijk hebben gemaakt. Hier kan gedacht worden:

- aan organisaties die zeer uitzonderlijk verdienstelijk zijn geweest voor Uithoorn of de samenleving, bijvoorbeeld op de terreinen van wetenschap, sport, kunst en cultuur, wetenschap, economie, milieu, maatschappelijke zorg of bestuur.
- organisaties die in hoge mate zeer belangrijke prestaties hebben geleverd of initiatieven hebben ontplooid met een vernieuwend karakter of met een historische betekenis.
- organisaties die in hoge mate een zeer belangrijke bijdrage hebben geleverd aan een positief imago van de gemeente Uithoorn.

Onder andere de toetsingskaders komen aan bod in dit artikel. De relevante criteria zijn "zeer bijzondere gevallen", "waardering en erkentelijkheid", "langdurig" of "bij een zeer bijzondere gebeurtenis" en "meer dan gewoon verdienstelijk". Ook hier zit het verschil met de vrijwilligersprijs (de Zilveren Schakel) dus in de mate van waardering en erkentelijkheid, de kwalificatie van de verdienstelijkheid en het aspect tijd. Het criterium "zeer langdurig" is daarbij het meest eenvoudig te objectiveren, waarbij gedacht wordt aan een termijn van minimaal tien jaar.

Artikel 4 Personen en organisaties – de gemeentelijke erespeld

Dit is een passende vorm van waardering voor personen of organisaties voor (soms incidentele) situaties die bijzonder te noemen zijn en direct hun weerslag hebben op de Uithoornse samenleving. Voorbeelden van zulke situaties zijn:

- culturele of artistieke prestaties die Uithoorn positief op de kaart zetten of bijdragen aan het lokale culturele leven;
- educatieve bijdragen van leraren, schoolleiders of vrijwilligers die zich bijzonder inzetten voor het onderwijs of jeugdontwikkeling;
- bijzondere sportprestaties op regionaal, nationaal of internationaal niveau;
- heldendaad of uitzonderlijke moed in noodsituaties;
- bijdragen aan de gemeentelijke identiteit, zoals het behoud van erfgoed, lokale tradities of het versterken van het gemeenschapsgevoel.

Hier zijn de toetsingskaders vooral "bijzondere gevallen", "waardering en erkentelijkheid", "langdurig" of "bij een bijzondere gebeurtenis" en nog steeds wel "meer dan gewoon verdienstelijk". Het grootste verschil met de vrijwilligersprijs is de incidentele situatie en bijzonderheid. Deze speld kan op elk moment uitgereikt worden.

Artikel 5 Vrijwilligers - de Zilveren Schakel

De Zilveren Schakel is bedoeld voor mensen die zich als vrijwilliger inzetten voor anderen, vaak in organisatorisch verband. De Zilveren Schakel omvat drie elementen:

- verzilveren/waarde toekennen;
- podium geven en publiek betrekken;
- een feestje van en door mensen die zich belangeloos inzetten voor anderen.
- Deze onderscheiding kan, in tegenstelling tot de erepenning, aan groepen, instellingen of verenigingen in plaats van personen toegekend worden.

De Zilveren Schakel met de meest uitzonderlijke inzet ontvangt daarbij een cheque van € 500,00. Dit geldbedrag is bedoeld voor de organisatie waar de vrijwilliger het meeste vrijwilligerswerk verricht.

Artikel 6 Vormgeving

Dit artikel geeft het college ruimte om de vorm van de erepenning, de penning van verdienste, de erespeld en de vrijwilligersprijs te bepalen.

Artikel 7 Overdracht bevoegdheid

Alleen de voltallige gemeenteraad en het voltallig college hebben de bevoegdheid om een gemeentelijke onderscheiding toe te kennen.

Artikel 8 Postume toekenning

Alle in deze verordening genoemde gemeentelijke onderscheidingen kunnen ook postuum worden toegekend.

Artikel 9 Register

1. Het college is verantwoordelijk voor de registratie van de besluiten tot het toekennen van de gemeentelijke onderscheidingen.
2. Bij de registratie worden de overwegingen die tot toekenning hebben geleid weergegeven.

Artikel 10 Overige bepalingen

In dit artikel staat een aantal aanvullende bepalingen over (het toekennen van) de gemeentelijke onderscheidingen.

Artikelen 11 en 12

Deze artikelen regelen de inwerkingtreding, het intrekken en de citeertitel van de verordening.

Schema

Waardering	Aard inzet	Mate van waardering en erkentelijkheid	Kwalificatie verdiensteljkheid	Tijdsaspect	Object	Doelgroep
Ereburger-schap met erenpenning	Zeër bijzonder	Grote waarde-ring en erkente-lijkheid	Uitzonder-lijk verdien-stelijk	Zeër langdurig of bij een zeer bij-zondere gebeurte-nis	Zilveren penning	Persoon
Organisaties en de Gemeentelij-ke Penning van Verdienste	Zeër bijzonder	Grote waarde-ring en erkente-lijkheid	Uitzonder-lijk verdien-stelijk	Zeër langdurig of bij een zeer bij-zondere gebeurte-nis	Zilveren penning	Organisatie
Personen en organisaties en de erespeld	Bijzonder Incidenteel	Waardering en erkentelijkheid	Verdienste-lijk	Een bijzondere (soms incidente-le) gebeurtenis	Speld met een libelle	Inwoners en lokale orga-nisaties
De Zilveren Schakel	Vrijwilligers-werk voor de Uithoorn-se gemeen-schap	Waardering en erkentelijkheid	Verdienste-lijk	Langdurig of bij verrichtingen van een bijzondere prestatie	Zilveren object dat een schakel voor-stelt	Inwoners, lokale groep of lokale or-ganisatie